

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egy eszám ára 5 kr. Külsősek, tanítók, iparosok és egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapnak a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadóhivatal: K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

Az aratás.

Még csak alig egy-két héttel ezelőtt is mintegy három millió métermázsára becsülte a hivatalos jelentés azt a többletet, melyet az idén buzában learatunk. A tőzsdén a buzaárak ezzel a kedvező jelentéssel szemben folytonosan emelkedtek, amit azzal igyekeztek megmagyarázni, hogy a világ három buzatermelő országának, az amerikai Egyesült Államoknak, Oroszországnak és Romániának tetemesen rosszabb termésre van kilátása, mint amilyen eredménnyel zárták a múlt évet. Ebből a körülményből tehát bizvást azt lehet következtetni, hogy viszont mi a jóslott terméstöbbletet kedvezően értékesíthetjük külföldön.

Való igaz, hogy a fent említett államoknak rosszabb termése lesz, mint volt a múlt évben, de — amint most már mind nyilvánvalóbb lesz — korántsem annyira, mely a mi kiviteli mérlegünket megjavíthatná. A legutóbbi hivatalos kimutatás szerint ugyanis — szembeállítva a múlt évi tényleges eredményeket a folyó évi becsléssel, a következő kilátásaik voltak:

Év	Egyes.-All.	Oroszország	Románia
1898.	189.000.000	123.000.000	16.000.000
1899.	149.000.000	80.000.000	7.000.000

E kimutatás szerint tényleg óriási a csökkenés, de ennek megjelenése óta na-

gyot változott a helyzet. Nevezetesen mindhárom államban a kedvező időjárás következtében a termés kilátások nagy mértékben megjavultak, úgy annyira, hogy a belfogyasztást lehetőleg fedezni képesek, sőt némi exportra is lehet kilátásuk.

Ezzel szemben a helyzet nálunk rendkívül rosszabbodott. A június hó 10-én megjelent utolsó előtti termésbecslés 38,509,464 mm. buza hozamot helyezett kilátásba, az utolsó termésbecslés már csak 35,891,057 métermázsát, mely azonban a múlt évi eredményt még mindig 3 millió mm.-val multa felül, a tényleges eredmény pedig a mellett bizonyít, hogy a legjobb esetben mindössze is a múlt évi eredményt fogjuk megközelíteni.

A szeszélyes, folytonosan erős időjárás nemcsak az aratást hátráltatta, hanem a már érett kalászt is leverte, úgy, hogy egész hatalmas táblák dőltek meg, ami úgy a buza minőségére, mint az aratási munka végzésére súlyos visszahatással volt. Komplikálta és még inkább nehezé teszi a helyzetet az is, hogy a keresztek ki nem száradhatnak teljesen, ami viszont a cséplést késlelteti.

Magyarán mondva csehül állunk. A vélt fölösleg, mely pedig tényleg meg is volt — eltűnt, s ezzel mintegy 35–40 millió forinttal lettünk szegényebbek. Pedig nagyon ránk fért volna egy kis jó termés annyi balsikerű esztendő után.

Hiába, mi még mindig inkább földművelő állam vagyunk, semhogy egy közepesnél rosszabb esztendő veszendőbe ment értékét elviselhessük. Mert szerencsétlen viszonyaink közepett nemcsak azt kell ám tekintenünk veszteségnek, amitől a természet foszt meg bennünket, hanem azt az árvesztéséget is, mely ilyenkor aratás után előáll. A kisebb gazda nem képes várni, nincs hozzá elegendő anyagi ereje. Fizetési kötelezettségei pedig rendszerint aratás után esedékesek, sőt mi több, adóját is irgalmatlanul megveszik rajta augusztus 15-én. Mit tegyen? Igaz ugyan, hogy ha várna a termésével, jobb árt kapna későbbben érte, de más útja, módja nem lévén a pénzszerezésre, gabonáját kénytelen a piacra vetni.

És itt a bökkenő!

Ilyen kisgazda van ezer és ezer. Ha most ezek ugyanegy időben mindnyájan piacra dobják a buzát, a nagy kínálat folytán csökken az ára, s így lesz a gazda saját magának megrontója. Persze ez ellen a kényszerhelyzet ellen lehetne védekezni, de tudj' Isten, úgy látszik még mindig vérünkben van a Patópáloskodás.

A közraktárak intézménye teljesen megóvná a gazdák érdekeit, mert ha nem is tudná hirtelenében jó árért értékesíteni gabonáját, beadja a közraktárba, a hol kap rá előleget, melyből fedezvén fizetési kötelezettségeit, könnyen várhat mindad-

TÁRGZA.

Kézdi-Vásárhely város története. *)

Írta: Dobay János.
(Folytatás.)

Ilyenforma kiváltságlevele van más ipartársulatnak is, de azokat egyenként felsorolni szükségtelennek tartom. Ezen egyből is oléggé kitűnik ama nagypártfogás, melyben a városi iparos elem a fejedelemségnél részesült, de sajátos világot vet azon naiv patriarchalis viszonyokra is, melyek azon időkben az uralkodók és nép között fennállottak.

Az élénk üzleti szellem gyorsan tudott piacokat teremteni a helyi szükségleten felül termelt iparcikkek számára s a mint említettem, már a középkorban a kézdivásárhelyi iparosok élénk összeköttetésben állottak nemcsak a közeli s távoli vidékekkel, hanem Moldovával is hová nemcsak ipartermékeket, hanem gabonát is szállítottak. Ez a jó gabonatermő hely a középkorban parlagon hevert s az egymással folytonos hadakozásban élő s folyton változó néptörzsek gabonaszükségeit is innen szerezték be. Erre vall Beldi Pál főkirálybíró egy rendelete, melyben megtilja a Moldovába való

buzaszállítás, s mivel pedig a Romániába való terüszállítás, Kézdi-Vásárhely és Bereczk városok privilegiuma volt, valószínűleg látszik, hogy a k.-vásárhelyiek is foglalkoztak ezzel, de sokkal nagyobb volt az iparcikkekkel való kereskedelem, mely fentartotta magát a mai napig. Az évszázados gyakorlat magyarázza meg azon csodálatos vonalmat, mely nemcsak a kézdi-vásárhelyieket, hanem általában a székeleyeket Románia felé hajtja, hol az iparcikkek mindig jó kelendőségnek örvendtek s a munkások megbecsültettek. És így volt ez egész addig, midőn az ugynevezett vámháború kiütött, mely az addigi kedvezményes vámtarifát megszüntetve, a magas védvámval lehetetlenné tette a helyi iparcikkek beszállítását. Hogy a vámháború nagyban korlátozta a forgalmat, az tagadhatlan igazság, s hogy egyes vállalkozóbb iparosok hirtelen való meggazdagodását megszüntette, az is valóság, de hogy iparunk válságot hozott volna, az tulhajtott állítás. Én legalább a vámháború eredményeit a közjóllét csökkenésében nem látom. Ha a tényeket beszélgetjük, ezek azt mondják, hogy iparosaink általánoságban ma is olyan anyagi helyzetben vannak, mint a vámháború előtt s a sok panasz nem egyszer csak a helyzet eltakarására szolgál. Románia a vámháború előtt is nagy tőkével dolgozó nagy iparnak volt elősegítője, tehát a kisiparosok kereseti viszonyaira nagyobb befolyással nem is lehetett. Aztán még vigasztalásunkra szolgálhat, hogy Románia épen azon időben zárta be sorompóit előttünk, mi-

dőn már ott is kezdett önálló ipar fejlődni s így amugy sem tudunk volna sokáig a helybeli termékekkel versenyezni. Tény az, hogy iparosaink termelt cikkeiket a helyi és szomszéd piacokon értékesíteni tudják s egyáltalában a nagyobb kockázattal járó vállalatoktól idegenkednek, mert különben miképpen lenne megmagyarázható, hogy a közelmúltban is a katona bakkancsok szállítására alig akadt vállalkozó: Tagadhatlan az, hogy a város népességi viszonyaira s némely iparágak hanyatlására befolyással volt a vámháború, a mint ezt később ki fogjuk mutatni, de hogy minden bajunk kuforrása az lett volna, azt tagadnunk kell.

Én részemről a vámháborúnál sokkal nagyobb bajnak tartom azt a rideg konservativizmust, mely iparunkat elriasztja minden új dologtól. Az a roppant szorgalom, mit iparosaink kifejtenek egy kis modernebb felfogás mellett, roppant eredményeket érthetne el, míg így az ősök által megkezdett uton való haladás csupán a mindennapi élet szükségleteit adja meg és egy bizonyos szerény jóllétet biztosít. A jövő képe meg épen nem vigasztaló s csaknem bizonyosra vehető, hogy az a főszyköres ősi székeley nép ama óriási versenyben, melylyel a gyár-
ipar a kisipart fenyegeti, nem tudja helyét megállani s ha lassan is, de fokozatosan fog a végromlás felé haladni. Hogy ez be ne következék, újabb meg újabb reformok kellenek.

(Folyt. köv.)

*) Mutatvány Háromszékvármegye közönségének most megjelent millenáris emlékkönyvéből.

dig, míg csak kedvezőbb, illetve megfelelő árért tudhat rajta. Nagy ideje lenne már, hogy gazdaközönségünk komolyan fontolóra vegye azokat a mérhetetlen előnyöket, melyek a közraktárak létesítésével járnak.

Most már persze eső után köpönyeg, mert a termés a nyakunkon van, s ha pénze nincs máshonnan a gazdának, bizony kénytelen azzal a piacra menni. A mérséklet azonban itt sem árt. Előrelátó gazda meg kell, hogy tudja választani azt az időpontot, midőn buzájának eladásával nem járul hozzá az árdepresszióhoz.

Az eredmény pedig, ha nem is olyan fényes, vagy kielégítő, mint azt várni lehetett, elkedvetlenítőleg ne hasson. Igyekezzünk, dolgozzunk ernyedetlen kitartással tovább, hisz ebben az esetben mindegyik közelebb állunk a sikerhez, mintha ellenkezőleg cselekednénk.

A székely kivándorlásról.

III.

Beksies Gusztáv cikke tehát igen helyesen azon tanácsot adja, hogy a székely nép feleslegét nem a Királyhágón tuli részokban, hanem itt Erdélyben kell elhelyezni, tehát már ezen alapon kifogás alá eshetik azon mozgalom, mely a székely leányok megmentése érdekében megindult. De ennek a kérdésnek van még egy másik oldala is, mit szintén meg kell vizsgálnunk, mert ugyanis meg kell vizsgálnunk, hogy voltaképpen miből áll a székely leányok kivándorlása s voltaképpen kiesodák és micsodák azon székely leányok, kik Romániába bemennek s ott igyekeznek maguknak életpályát szerezni. Hát bizony röviden és határozottan szólva, ezek a nép sopredékei. A tisztességes szegényebb sorsú székely leányok nálunk, mint eselések bő alkalmazást találnak elég jó bérrel, hanem van egy bizonyos rész, melynek a munkával járó tisztességes életmód nincsen inyére, ez aztán minden csalogatás nélkül, önként bemegy Romániába s ott nem kezd, hanem csak folytatja azt az életmódot, melyet már idehaza is folytatott, mely míg az ifjúsága tart, munka nélkül jól jövedelmez. Ha ez a rész kivándorol, abban mi semmit sem veszünk, sőt erkölcsi szempontból nyereség, mert tisztulunk. Én azt hiszem, hogy nincs a világon olyan hatósági, vagy társulási útján létrejött intézkedés, mely ezen bajon alaposan segítene, mert a prostitúció ama szánlomra méltó alakjai, melyek már ide haza kiértek, jövőre is Romániába újabb működési tért keresni s az a különben igen tiszteltre méltó mozgalom, mely megmentésük érdekében megindult, egészen más eredményt fog elérni, mint a mit ezélok. És pedig első sorban azt, hogy gazdasági életünkre egy újabb csapást mér, mert ugyanis midőn kezdik innen nagy bér ígéretek mellett a székely leányokat eseléseknek, itt úgy fel fog emelkedni a eselédber, hogy sem a gazdák, sem az iparosok meg nem bírják s eltekintve attól, hogy ez által a mi Erdélyrészünk magyarsága még jobban megfoghatkozik, a székely leányoknak Romániába való kivándorlásán sem lesz segítve, mert a szemét ezután is Románia felé fog törekedni, míg a becsületes munka Magyarország felé gravitálván, mi maradunk eseléd nélkül s legrosszabb esetben szállítatunk magunknak tót vagy rusznyákokat, hogy pótoljuk az elvesztett emberanyagot. Hogy ebből aztán milyen kifordított állapotok fognak keletkezni, azt mindenki beláthatja.

Mi tehát bármennyire méltányoljuk is László Gyula kamarai II. titkár ur hazafias törekvésit, eszméjét ezélokra vezetőnek nem tarthatjuk, mert az csak helyi bajt idéz elő, de az országos bajon nem tud segíteni s azért magunkévá tesszük azon felállított elvet, hogy a székely kivándorlás legfontosabb orvossága az, ha itt hazájában adunk neki

munkát s az ember-felesleget pedig az erdélyi részekben helyezük el. A székely leányok sorsán azonban az iskola és vallás s természetesen igen erőlyes határszéli rendszabályok segíthetnek.

O.

Polgári leányiskola.

A kézdivásárhelyi jótékony nőegylet régi határozataihoz híven s a nőnevelés iránti lelkes érdeklődésből megindította akezióját városunkban, egy polgári leányiskola létesítésére. E czélból Erdélyi Károly elnökle alatt egy 9 tagból álló bizottság által tervezetet dolgoztatott ki, s megállapította mindazon módokat, a melyeknek útján a polgári leányiskola I-ső osztályának megvalósíthatását még az 1899. év szept. hó 1-ére reméli. A Nagym. vallás- és közokt. m. kir. miniszterhez intézendő kérelmet küldöttség által fogja a vármegye kir. tanfelügyelőjéhez juttatni s ezen alkalommal tisztelet a vármegye első tanítójánál, Nagym. Potsa József v. b. t. t. és es. és kir. kamarás főispán urnál s felkérni az ügy kegyes támogatására. Nemkülönbben tiszteleg a küldöttség a vármegye alispánjánál s kérést nyújt be a vármegyéhez. segélyezés iránt. A jótékony nőegylet ezen ügyben városunk Tanácsát és Képviselő-testületét már megkereste kéréseivel s felkérte ezeket a nemos és áldásos ügy odaadó és lelkes támogatására. A város képviselő-testületéhez intézett kérést a nagy közönség tájékoztatása végett, szószerint közöljük.

Tekintetes Városi Képviselőtestület!

Rég az ideje annak, a mióta városunk szükségét érzi egy magasabb fokú leányiskolának. Sokszor, nagyon sokszor volt már szó erről a város tek. Képviselőtestületében, a tek. városi Tanácsban, a szószóken, az iskolákban s a társadalmi életben mindenütt. A kézdivásárhelyi jótékony nőegylet is már 12 év óta foglalkozik ezen ügygyel s azóta folyton keresi a módokat arra, hogy a magasabb leánynevelésnek a mai kor modern iskoláját, a polgári leányiskolát városunkban létesíthesse, esetleg létesíthetést elősegítse. Mint nőegylet, magához legközelebb álló kérdésnek tartotta mindig a leány nevelést, s most is e szempont vezérli arra, hogy ezen közérdekű s általános szükséglet és hiányt képező ügyben, régi határozataihoz híven, mindent megkísérljen egy polgári leányiskola létesítésének érdekében.

Hogy eddigi kísérletei eredményre nem vezethettek, ennek legfőképpen oka egy még pontosabb és még sürgősebb tanügyi kérdésnek, az elemi iskolák ügyének rendezése volt. Ma, midőn e tekintetben városunk s az állam közös áldozatkészsége e dolgot elismerést érdemlő módon intézte el, ma már fokozott mérben lép előtérbe, a polgári leányiskola kérdése. Már maga az megdöbbentő körülmény, hogy Háromszék vármegye 130,008 lakosságának egyetlen polgári leányiskolája van Sepsiszentgyörgyön, s hogy ebbe sem járhatott több a jelen tanévben 133 gyermeknél. Ezzel szemben pedig csupán Kézdi-Vásárhelyen az elemi leányiskolákban, a jelen tanévben 344 gyermek járt. Kézdi-Vásárhely 4700 lakosságának tehát már saját céljai szükségelnek egy polgári leányiskolát, de mennyire szükségesebbé válik ezen intézmény, ha elgondoljuk, hogy Kézdi-Vásárhelyhez, mint központhoz fűződik a kézdi és orbai járásek 54 községének 64295 lakosságának érdeke is. Talajdonképen 65000 ember érdeke van Kézdi-Vásárhely felé irányítva, ezen intézmény létesítése által.

A gyermekek és a szülők itt időzése, fogyasztása élelmi, ipari és kereskedelmi cikkekben, nem kis mértékben emelnék a város forgalmát s polgárainak jólétét.

De ezen nagyon is figyelemre méltó körülmény mellett mi haszonnal s lelki öröm és nyugodtsággal jár a város polgáira, ha serdülő leányait, épen a legkényesebb korban nem kénytelenek a szülői háztól s a szülői felügyelet alól kiadni s nem kénytelenek minden évben azokért, több száz forintot elkölteni.

Ennyi októl, de főleg a leány gyermekek nevelése és boldogíthatása, álláshoz és kenyérhez segítése gondolatából ösztönözve a kézdivásárhelyi jótékony nőegylet, lelkesedéssel vette elő a 12 éven

át ébren tartott eszmét s miután ebben az ügyben a helybeli takarékpénztárak nagylelkű áldozatokat is hoztak, nevezetesen a kézdivásárhelyi takarékpénztár 5000 frtot, a kisegítő takarékpénztár pedig 1000 frtos alapítványokat tettek, a folyó 1899. év július hó 13-án és 18-án tartott gyűlésein határozatilag kimondotta, hogy lépéseket tesz a Nagym. vallás- és közokt. m. kir. miniszter urnál, jogot és engedélyt nyerhetni, a polg. leányiskola I-ső osztályának már a folyó 1899. év szept. hó 1-re történendő felállítására.

E czélból segélyezésre felkéri:

a) a Nagym. vallás- és közokt. m. kir. miniszter urat, b) Háromszék vármegye törvényhatósági bizottságát,

c) Kézdi-Vásárhely város képviselőtestületét, d) az erdélyi magyar közművelődési egyesületet,

e) a budapesti székely egyesületet, f) Nagym. Gróf Majláth K. r. kath. püspököt.

Ezen kívül:

g) a jót. nőegylet gyűjtést rendez a város és vidékén,

i) és végül az iskolát évenként 200 frttal segélyezi.

De mindezek mellett, ha tekintetbe vesszük és összegezzük azon pénzalapot, a mely erre a célra jelenleg a nőegylet rendelkezésére áll, ugy kénytelenek vagyunk elismerni, hogy 440 frt bevétel igen esekély összeg egy polg. leányiskola I-ső osztályának fentartására is.

Ezen okból tehát alázatos kéressel fordul a jótékony nőegylet Kézdi-Vásárhely város tek. Képviselőtestületéhez, miután a felállítandó intézmény első sorban s legfőképpen városunk s polgárságunk érdekeit van hivatva szolgálni, legyen kegyes e célra olyan alapítványt tenni, melynek kamatai a polgári leányiskola létesítését lehetővé teszi s legyen kegyes ezen kívül a nevezett iskolát tűzfával ellátni. A szükséges, áldásos, hazafias és hasznos ügy érdekében esedezve maradtunk a tek. városi Képviselő-testületnek, a kézdivásárhelyi jótékony nőegylet nevében, ennek 1899. július 18-án tartott közgyűlése határozatából, mint megbizottak.

Kézdi-Vásárhelyen, 1899. július 19-én

kiváló tisztelettel:

Székely Jánosné,
m. elnök.

Balázs Márton,
választm. tag.

Száműzetésem ideje,

vagy miért hagytam ott Oláhországot.

Irta: Tornyai Ferencz román. kath. lelkész.

Egész hosszában — részint személyes megfigyelés után, részint beható tudakozódás után merem állítani, hogy alig van Oláhországban rozoga falu, hol négy-öt, vagy a viszonyok szerint husz-harmincz család ne volna. Azt mondom, a mint házámban keresztül-kasul boldogulhat az ember a német nyelvvel, ugy Oláhországban a magyar nyelvvel; mert magyar emberrel ott mindenfelé találkozhatik. Az oláh maga mondja, hogy a magyar az a pátriájában vetelkedik a vándor-czigánnyal.

Öt napi tartózkodásom után Ploestben, mely idő alatt sok odatelepített magyarral volt alkalmam beszélni és viszonyaik, körülmények után tudakozódni, ugyszintén meghallgatni panaszait, egyházi és világi előljáróikra, tapasztalni elégedetlenségüket visszautaztam ismét Bukarestbe. Eddig két hónapig hallottam, tapasztaltam, hogy lehűtse vérmes reményeket táplált, jövőnd működéséért hevesen lelkesülő szívetem.

Brailába dispoálak. Szivesebben mentem oda, mintsem hogy tanárnak maradjak a bukaresti papnevelőben, hol csak lehetetlenné lettem volna téve s arra kényszerítve, hogy tétlenül nézzem a tömredék magyarság testi-lelki vajadásait. Tántulusi kin lett volna reám nézve.

A brailai magyar kolonia népes. A katolikus magyarok száma megüti a négyezeret. Van azonban alapos okom azt hinni, hogy több is van, mert az osztrák-magyar konzul szájából hallottam, hogy a konzulátus könyvezetése szerint, van Brailában legalább is kilencezer magyar. Igaz, hogy a brailai zsiros kath. parochia és az olasz, vagy lengyel-német lelkivezérek jól felfogott érdekében feküdt mindig a magyarok számát a nyilvánosság előtt bármikor egy kissé megapasztni. Olasz, francia és német

esalád a mennyire én, mint volt braillai magyar lelkész ismerem az állapotokat, nincs több harmincznál. Hogy minő volt tehát ez a jól felfogott érdek, már onnan is kitűnik, hogy azoknak a lelkes (?) misszionáriusoknak mindig sikerült távol tartani attól a majd kizárólag magyarokból álló parochiától azt az oly végtelenül szükséges magyar lelkészt.

(Folytatása következik.)

Igazgatói jelentés.

(Felolvasta a kézdivásárhelyi áll. el. iskola gondnokságának f. évi júl. hó 14-én tartott ülésében M. Székely János, áll. isk. igazgató.)

(Folytatás.)

A tanító könyvtár következő művekkel szaporodott:

1. Gazdasági kétő 4 drb írta Sipos Samu, ajánlódokta Háromszomszékmege gazdasági bizottsága.
 2. Gazdasági előadások 4 drb, szintén a gazd. bizottság ajándéka.
 3. „Elbeszélés az állatvilág köréből“, ajándékozta az országos állatvédő egyesület.
 4. A Lasorezavölgyi Pap, ajándékozta az országos állatvédő egyesület.
 5. Die Bibliothek der Dichters Zrinyi, ajándékozta a miniszterium.
 6. Népoktatásügyi szervezete és közigazgatása.
 7. Gyermekek játék gyűjtemény.
 8. Tanítók (tanítónők) jogai és köteleességei. Ez utóbbi 3 műszakiskola pénztára terhére vétetett.
- Iskolánk részére következő szaklapok és folyóiratok jártak:

1. Néptanítók Lapja.
2. Nemzeti Iskola.
3. Magyar Pestalozzi.
4. Nemzet Növelés.
5. Magyar Nyelvőr.
6. Ethnographia.

E két utóbbit Miniszter ur Ő Nagyméltósága rendelte meg iskolánk számára.

Az ifjúsági könyvtár „Az én Ujságom“-mal szaporodott.

Tanszertárunk részére a vall. és közokt. Miniszter Ur Ő Nagyméltósága a következő taneszközöket kgyeskedett megküldeni.

1. Gönczy: Métermérték tábla 4 pld. utasítással.
2. Gönczy: Fali olvasótábla 2 pld.
3. Irott és nyomtatott betűk 2 pld.
4. Számológép, orosz és Metzner-féle 4 drb.
5. Rásch természetrajzi ábrái 1 pld.
6. Magyarország térképe térképe 4 drb.
7. Európa térképe 4 drb.
8. Föld öt része térképe 3 drb.
9. Szemlélteti képek 60 lap.

Jelentem a tek. Gondnokságnak, hogy iskolánk összes vagyonáról a múlt iskolai évben egy alaplaltárt készítettem, melynek egyik példánya a tek. kir. Tanfelügyelőséghez előterjesztetett, a másik a gondnokság irattárába helyeztetett. Az órarendek szept. 16-án s a tananyag kimutatás okt. hó 8-án a tek. kir. Tanfelügyelőségnek jóváhagyás végett előterjesztettek.

Az igazolatlan mulasztások kimutatása, havonként kétszer, a tek. Tanácshoz intézkedés végett megküldetett.

Örömmel jelentem, hogy a gondság tagjai iskolánkat havonként pontosan meglátogatták s így ez által is újlag bebizonyították, hogy méltók a Miniszter ur Ő Nagyméltóságának bizalmára.

Az 1898/9-ik isk. évben is testületünk egyes tagjai sujtattak betegséggel; sajnos, hogy a Gondnokság ama kérése, hogy ilyen esetekben az iskola pénztára terhére helyettesít alkalmazhasson, nem talált a miniszteriumban meghallgatásra.

Iskolánknál magánvizsgálatot tett Turóczy Daniel az V., VI. és Bolemán Ilona, a III. osztály tárgyaiból.

(Folyt. köv.)

Színház.

Szalkay Lajos szintársulata még mindig küzd a közönség közönyösségével. Jó társulattal a legjobb darabokat adja nem kímélve költséget sem

fáradtságot s mégis a közönség nem tud, vagy nem akar felmelegedni, s talán ez lesz oka, hogy Szalkay ur társulatát pár nap múlva Makóra költözteti át.

Régebben sokkal rosszabb társulatok ismert rossz előadásait közönségünk több telt házzal tisztelte meg s ezen társulat dícséretre méltó igyekezete kivétel nélkül mindig üres házzal találkozok.

Még 3 előadást tart a társulat s mi szívesen kérjük városunk intelligens közönségét ezen hátra levő előadások tömeges látogatására, mert míg a közönség kellemesen fog gyönyörködhetni a társulat szép önjátékában, addig ezáltal egy jóra való társulatnak módot adunk arra, hogy városunkból kollemes emlékek távozzanak el. — Ezzel pedig a nemzet napszámosságainak talán tartozunk is. Cz.

CSARNOK Fürdői levél.

— A Fővárosi Nyári színház kulisszái mögöl —

M. kisasszony, a Fővárosi Nyári Színház egyik legcsinosabb, legszemrevalóbb kardalosnője egy szép napon eltökölte, hogy biz ő férjhez megy. Mert igaz ugyan, hogy a férfiak egytől-egyig mind kiállhatatlanok és nagy döröcsög kell ahhoz, hogy valaki egész életére lekösse magát egy kiállhatatlan emberhez, de hát végre is mit tehet egy szegény, elhagyatott leány? ... Mégis jól esik, ha van valaki, akinek elpanaszolhatjuk bajainkat s akinek azt kötelességre meghallgatni; akinek belesimpaszkodhatunk a karjába, amikor akarunk és végig döcögünk, vagy végig táncolunk vele az élet nehéz útjain; akin bátran kiönthetjük szeszélyeinket és aki köteles megvédeni bennünket a „legveszélyesebb“ helyzetekben is.

Ilyenféle gondolatok kergették egymást fejcséjében, midőn egy bus ária ütötte meg fülét.

Kórista élet
Be kutya kenyér,
Ordítni rongyos
Harminez forintért! ...

Vajjon ki énekelhet oly szívetrázóan? A bájos kardalosnő kíváncsian tekint hátra és K... kardalos látni maga mellett, aki egy közfálnak támaszkodva, felbámult a szuffitákra és úgy dudogtatott.

Nem nagyon fiatal, hanem azért szeretetreméltó emberke, aztán nagyon szorgalmas, jámbor férfi, aki a légynök sem vét soha. Az igazgató ur is nagyon szereti. Szóval K. ur szeretetreméltóság dolgában első helyen áll a kardalosok között.

M. kisasszonynak villámként járta át az agyát egy gondolat.

— Mi lelte önt, kedves barátom?

— Hogy mi lelt? Nem tetszik látni? Tele vagyok bubánattal, keserűséggel. Tessék elhinni, kisasszony, disznó unalmas lesz az élet. Nem adok érte egy fityinget sem.

M. kisasszony felsóhajtott.

— Oh, oh! ...

— Haj, haj! ...

— Mondja csak: miért nem házasodik meg?

— Miért? Mert nem lehet.

— Barátom, mondok egyet: ön unalmasnak találja az életet; én is; szeretne változtatni rajta; én is. Nos ...

— Halljunk meg.

— Dehogy! Vegyen feleségül. Ha gázsinkat összerakjuk, szépen megélhetünk.

— Komolyan beszél?

— A legkomolyabban.

— Oh kiasszony, ha belém látna! ... Itt a kezem.

És megtörtént az eljegyzés és megtörtént a kihirdetés és megkötöttet a matrimonium tridentinum.

K. ur az örömtől sugárzó arezzal vezeti ki feleségét a templomból. Hej, mégis csak igaz az, hogy „páros élet a legszebb a világon“.

A fiatal asszonyka lakására mentek és amint „ketteeskén“ maradtak, K. ur deklamálni kezdett a szerelemről; majd felbámult a plafonra és egy nagyot sóhajtott. Végül kitérte reszkető karjait és oda szolt hitveséhez:

— Jer feblemre tubiczám!

Az asszonyka kérdőleg bámult férjére és a lehető legnaivabb hangon kérdezte:

— Mit csináljak én az ön keblén?

— Te, te, te kis hamis!

— Kérem, ne tegezzen!

— Hiszen férjed vagyok.

— Nos, ez még fel nem jogosítja önt arra, hogy tegezzon, vagy karjai közé vegyen.

— Hogyan; ön nem tudná, mi egy asszony kötelessége?

— No heveskedjék, kérem. Menjen szépen haza, pihenje ki a mai nap fáradalmait és holnap jöjjön el ismét.

Hasztalan volt minden kérés, minden ellenkezés; a férjnek távoznia kellett, hogy kipihenje a nap fáradalmait.

Másnap az volt az első dolga, hogy meglátogassa feleségét, aki nagyon közönyösen fogadta.

— Kedvesem, nem értelek.

— Sajnálom.

— De nem addig van ám! Azért vettelek nőül, hogy az enyém légy.

— Ugyan ne legyen olyan tolazkodó!

— Talán nem szeretsz?

— Talán? ... Bizonyosan.

— Akkor hát miért jöttél velem az oltár elé?

— Mert balga voltam. Tudja, kedves barátom, meggondoltam a dolgot: mégis csak jobb leánynak maradni.

— Megyek a paphoz.

— Tessék!

— Bepanaszolom a rendőrségnél.

— Tessék!

— De édes angyalom: gondolja meg magát. Képzelve magát az én helyzetembe. Guny tárgy lesznek a világnak ...

— Bánom is én!

És a szegény jámbor K. urnak, aki szeretetreméltóság dolgában az első helyen áll a kóristák között, most vállalnia kell a feleségétől, aki merő szélyből esküdött neki örök hűséget.

Furesán esett, de megesett.

Vajjon mit szöll ehhez az esethez H. püspök? Mert a valóni akaró felek katolikusok, már pedig a Matrimonium Tridentinum értelmében a házasság szentség és ez esetben a házasság — pápai engedély nélkül fel nem bontható.

Különben nem éreketlen jogi körülmény, hogy a katolikus házasság csak ebben az egy esetben bontható föl, ha „... non consummatum“, amit magyarra lefordítani sem helyesen, sem okosan nem lehet, de nem is szokás.

Gotius.

Ujdonságok.

— Furesa. (Beküldetett.) Milyen szó is ez a szó: „furesa!“ Az ember e szónak már csak hallatára is önkénytelenül kérde: Mi az a furesa? No, tehát kedves olvasóm nem is hagyjak hosszasan töprengeni e felett, hanem egy-kettőre kirukkolok vele. Nos tehát, hallgass ide, ez a következő: Van e kis városban egy „nagyreményű“ Egyesület, mely céljálul tűző ki a közművelődést, önképzést és jótékonytságot, már ez is „furesa“, egy személyben ennyit; de ez meg semmi, jön a többi: rendez esőben, szőlben, viharban, szép időben egyre másra előadást, fillérestélyt, bálts még ki tudja mi mást, de a fentemlített célra semmit sem ad, furesa, bizony furesa!! Előadásai jótékonyozéluak, de a jótékonytságot sehol, semmiben sem nyilvánul. Talán a kasszáját tölti? Eddig lehet benne, sok nagyon sok kincs, mit oly gyakori előadásaiával elér. S ha ebben a hiszenben vizsgálódunk, nézzük a kasszáat: üres! Mi az? Üres! ... Oh nagy ég! ... Üres! ...! Furesa, nagyon furesa.

— Felhívás. Tisztelettel kérem azon tisztelt szülöket és gyámokat, kik fiokat a marosvásárhelyi ker. és iparkamara utján ipari és kereskedői pályán kiképzetteti óhajtkják a fú keresztlevelét és iskolai bizonyítványát hozzám aug. hó 10-éig adják be. Megkivántató ép és egészséges testalkat és 13 évet betöltött, de 16 évet meg nem haladott életkor. Bővebb felvilágosítással készséggel szolgállok. Ifj. Czimbalmos Ferencz iparkamarai tanácsos.

— Adományok a kantai gymnasiumnak. Szentkatolna községe Györbör Géza jegyző indítványára a kantai gymnasium alapjára 1000 frtot szavaztatott meg egyhangulag. Az egyes lakosko közötti gyűjtés eszközölését Szabó József lelkes községi főbíró vállalta magára, kinek hazafias, minden jóért lelkesülő eljárásától reméljük, hogy az egyesek is tehetségükhöz képest adakozni foganak a nemes cél érdekében. Szentkatolna ezen adományával megmutatta, hogy a nemes és jóért nem csak lelkes, de arra ad is. A nemes pártolást ajánljuk a többi községeknek és előljáróságoknak, mert ha minden község és előljáróság követi e nemes példát, úgy a kantai gymnasium jövője biztositva fog lenni.

— Halálozás. Kézdi-Szt.-Léleki születésű Kovács Jakab a csik-somlyói tanítóképző II. éves növendéke, hosszas betegeskedés és a halotti szentségek áhitatos fölvétele után, folyó hó 17-én reggel 7 órakor meghalt. Hült teteme 13-én számos gyászoló közönség és háromszéki pályatársai jelenlétében örök nyugalomra helyeztetett.

Sz. 2686—99.

Hirdetmény.

Alattirt az 1886. évi XXII. t.-cz. 125. §. második bekezdése alapján közhírré teszem, hogy Kézdi-Vásárhely város 1900 évi költségvetése e hó 15-étől a városi pénztárnok irodájában előleges közszemlélre kiletve. Kézdi-Vásárhelyt, 1899. évi július hó 15-én.

Bartók Károly,
polgármester.

(80.) 1—1.

Több mint 50 év óta
sikerrel használtatik
Az

ESZÉKI SPITZER-KENŐCS

és az

Eszéki SALVATOR-SZAPPAN

Valódi minőségben csakis
mint eddig, ezentúl is
ESZÉKEN, felsőváros

DIENES C. J.-féle

gyógyszertárban

készül és megrendelhető.

SZEPLŐKET

és

MÁJFOLTOKAT,

valamint az összes

bőrtisztítástan-

ságot

biztosan eltávolít

1 tégely valódi Spitzer-kenőcs	35 kr.
1 üveg valódi Spitzer-mosdóvíz	40 kr.
1 darab valódi Salvator-szappan	50 kr.
1 doboz valódi lyoni rizspor 3 színben 50 kr és 1 frt.	
1 tégely kézpaszta	60 kr.

FIGYELMEZTETÉS

Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg
beiktatott védjeggyel el vannak látva és ké-
retik a t. közönség csakis **DIENES-féle** eszéki
kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

Szám 1192—899. oln.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságu m. kir. igazság-
ügyminiszterium f. évi 39098. szám
alatt a kézdivásárhelyi kir. törvény-
szék épületének kibővítését és a
meglevő épület átalakítását elrendel-
vén, a szükséges munkákat biztosí-
tása céljából az árlejtés a kir. tör-
vényszék elnöki irodájában 1899. évi
július hó 27-ik napján d. e. 9 órakor
fog megtartatni, mikorra mindazok,
a kik a munkálatot elvállalni óhajt-
ják, meghivatnak.

A részletes tervek, költségvetés és
feltételek a kir. törvényszék iroda-
igazgatójánál a hivatalos órák alatt
megtekinthetők.

A költségelőirányzat 12087 frt 21
krban lett megállapítva s az ajánlatte-
vők kötelesek azon összegnek 5%-át
biztosíték lépén zárt ajánlataikhoz
csatolni, esetleg annak lehető helye-
zését igazolni, s ajánlataikat a kitű-
zött nap d. e. 9 óráig benyújtani,
mivel a későbbben érkezettek figye-
lembe vételét nem fognak.

Kézdi-Vásárhelyen, 1899. július
hó 10-én

Elnök ur távollétében:

Elekes Béla,

kir. it. táblai bíró, h. elnök

(74) 2—3.

Kiadó lakás.

A piacsteren levő régi házat
szabad kézből, vagy folyó hó
30-án d. u. 3 órakor nyilvános
árveresen eladom. Értekezhetni
e tárgyban velem.

Gzimbalmos Ferencz.

(82.) 1—2.

Sz. 3452/1899.

tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék,
mint telekkönyvi hatóság közhirre
teszi, hogy Shmidzik és Grünstein
bej czég végrehajtónak Moesi József
végrehajtást szenvedett elleni 117 frt
06 kr tőkekövetelés s jár. iránti végro-
hajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir.
törvényszék területén levő, K.-Vásár-
hely városban fekvő, a k.-vásárhely-
kantai 777. sz. tkvben A + 1547.
hrsz. ingatlanra 200 frt, 1548. hrsz.
ingatlanra 200 frt ezennel megállapi-
tott kikiáltási árban az árverést el-
rendelte és hogy a fennebb megjelölt
ingatlanok az 1899. évi október hó
4-ik napján d. e. 9 órakor alulirt
tkvi hatóság helyiségében megtar-
tandó nyilvános árverésen megállapi-
tott kikiáltási áron alul is eladatni
fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak
az ingatlanok becsárának 10 szá-
zalékát készpénzben, vagy az
1881. évi LX. törvényezikk 42.
§-ában jelzett árfolyammal számított
és az 1881. évi december hó 1-én
3333 sz. a. kelt. I. M. rendelet 8.
§-ában kijelölt óvadékképes érték-
papirban a kiküldött kezéhez leten-
ni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170.
§-a értelmében a bánatpénznek a bi-
roságnál előleges elhelyezéséről ki-
állított szabályszerű elismervényt
át szolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint tkvi ha-
tóság.

K.-Vásárhelyen, 1899. évi május
hó 28-án.

Pap Elek,

kir. törvényszéki bíró

(80.) 1—1.

Jókai Mór összes műveinek nemzeti kiadása 100 kötetben teljesen elkészült

Jókai Mór összes műveinek

Megrendelhető
a legelőnyösebb
részletfizetések
mellett.

Nemzeti kiadása

100 kötet
diszkötésben,

2000 lven, finom papíron
nyolczadrét alakban.

250 forint.

Az irodalom minden barátja, a nagy költő génuszának minden tisztelője siessen megszerezni a nemzeti kincset,
hogy az minden magyar ház könyvespolcát ékesen díszítse, ereklje gyanánt szálljon nemzedékről nemzedékre.

A megszerzési módokat páratlanul előnyösek és lehetővé teszik, hogy mindenki
minden anyagi megerőltetés nélkül egy örökbecsű könyvtár birtokába juthasson.

A ki havonként 2 frtot azaz naponként alig 7 krt szán a fentkölt célra, az megszerezheti magának
ezt a könyvtárt, mely páratlan az egész világirodalomban.

Révai Testvérek Irod. Int. Részv.-társaság könyvkereskedéséből, Budapeston.
VIII., Üllői-ut 18. osztonnal megrendelem

JÓKAI MÓR ÖSSZES MŰVEINEK NEMZETI KIADÁSÁT
100 kötetben, 2000 lven, vékony diszkötésben 250 frtt.

2	frtos havi részletfizetés mellett szállítatik az első	10	kötet
3	"	24	"
4	"	29	"
5	"	48	"
6	"	51	"
7	"	68	"
8	"	79	"
9	"	88	"
10	"	100	"

Minden 10 részlet befizetése után egy további sorozat szállítatik. A részletfizetések
be nem tartása esetén az összes kiadás az egész művelemmel egyenlő. A részletfizetés
a postaköltségek behajlása mellett, behajlati. A postai megbízás be nem váltása esetén
a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes mű vételére csodékosse válik.

Kelt: _____ Aláírás és pontos cím: _____

A ki tehát még nincs birtokában ennek az iro-
dalmi ereklyének, az töltse ki a mellékelt megren-
delőlapot, vágja ki és egy levelezőlapra ragasztva
küldje be hozzánk.

RÉVAI TESTVÉREK
Irodalmi Intézet Részvénvtársaság
Budapest, Üllői-ut 18.

Irodalombarátok

a kik előfizetőket gyűjteni
készek, nagy jutalomban
részesülnek fáradságukért